

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1433

Vragen van het lid **Van Meenen** (D66) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het bericht «Brandbrief over ban op «zesjesstudenten»* (ingezonden 15 januari 2016).

Antwoord van Minister **Bussemaker** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 9 februari 2016).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het artikel «Brandbrief over ban op «zesjesstudenten»»?¹

Antwoord 1

Ja, ik heb hier kennis van genomen.

Vraag 2

Bent u het met het Interstedelijk Studenten Overleg (ISO) en de aangesloten studentenorganisaties eens dat door het verdwijnen van de verplichte doorstroommaster het gevaar kan ontstaan van een wedloop tussen universiteiten om selectiecriteria in te voeren?

Antwoord 2

In de wet Kwaliteit in verscheidenheid zijn de doorstroommasters in het wetenschappelijk onderwijs afgeschaft met ingang van het studiejaar 2014/2015. Ik hecht zeer aan toegankelijk hoger onderwijs en vind het, net als het ISO, van belang dat studenten met een bacheloropleiding daarna een passende masteropleiding kunnen volgen. Het afschaffen van de doorstroommaster heeft als doel om ervoor te zorgen dat de wo-master als zelfstandige opleiding meer gezicht krijgt. Dit draagt bij aan een meer gedifferentieerd masteraanbod en aan meer keuzeruimte voor de student. Deze ruimte voor differentiatie sluit aan bij de profilering van instellingen. De verscheidenheid in onderwijsprofielen die de instellingen nu al laten zien, geeft mij het vertrouwen dat instellingen verschillende keuzes maken in de invulling van hun masters en de doelgroepen die zij daarmee beogen te bereiken. Ik heb dan ook geen reden om aan te nemen dat universiteiten in een wedloop zijn voor één en dezelfde student. De zorgen van het ISO en de aangesloten

¹ <http://www.volkskrant.nl/binnenland/studenten-sturen-brandbrief-over-ban-op-zesjesstudenten~a4223390/>

studentenorganisaties neem ik serieus en beschouw ik als een vroege stimulering. Ik ga het signaal van het ISO bespreken met de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) in het kader van de monitoring rondom de toegankelijkheid in de masterfase die de inspectie op dit moment uitvoert.

Vraag 3

Heeft u signalen ontvangen dat universiteiten van plan zijn om voor meer masteropleidingen strengere eisen te laten gelden?

Antwoord 3

Het ISO en de bij het ISO aangesloten studentenorganisaties hebben mij middels een brief laten weten te vrezen voor het effect dat het stellen van kwalitatieve eisen kan hebben op de instroom van masteropleidingen die geen kwalitatieve eisen stellen. Ik heb signalen ontvangen dat universiteiten in toenemende mate gebruik maken van de mogelijkheid om kwalitatieve eisen te stellen, maar het betreft een klein aandeel van het totale aanbod van masteropleidingen. Universiteiten gaan, voor zover mij bekend, zorgvuldig om met dit instrument. De gestelde kwalitatieve eisen zijn in lijn met de aangeboden masteropleiding en dienen ter advisering te worden voorgelegd aan de medezeggenschap van de universiteit. Ik spreek daarom niet van «strengere» eisen maar van «passende» eisen. Zoals ik ook heb aangegeven in de beantwoording van Kamervragen van het lid Mohandis² is het feit dat enkele instellingen nu invulling geven aan de kwalitatieve eisen, in lijn met het ingezette beleid gericht op verdere profilering van opleidingen, meer differentiatie in het masteraanbod, de juiste student op de juiste plaats en een meer bewuste studiekeuze. Desalniettemin blijf ik de brede toegankelijkheid van het aanbod van masteropleidingen nauwlettend in de gaten houden.

Vraag 4

Kunt u een overzicht geven van alle masteropleidingen waarvoor nu al strengere eisen gelden, en kunt u aangeven bij hoeveel faculteiten geen masteropleidingen zonder strengere eisen aanwezig zijn of zullen zijn in de nabije toekomst?

Antwoord 4

Dit overzicht heb ik niet. Ook voor het afschaffen van de doorstroommaster hadden universiteiten de mogelijkheid om kwalitatieve eisen te stellen aan andere wo-masters dan de doorstroommaster. De VSNU gaat in 2016 in kaart brengen op welke wijze masteropleidingen invulling geven aan de harde knip. Hierbij zal tevens het stellen van kwalitatieve eisen worden meegenomen. Bovendien voert de inspectie op dit moment een monitoring uit rondom de toegankelijkheid in de masterfase, in het kader van een meerjarig onderzoek waarvan ik de eerste deelrapporten recent aan uw Kamer heb verzonden.³

Vraag 5

Op wat voor manier bent u van plan om gebruik te maken van uw bevoegdheid als Minister om studenten alsnog een plek te geven op een masteropleiding indien steeds meer opleidingen strengere eisen gaan stellen?

Antwoord 5

Ik hecht zeer aan toegankelijk hoger onderwijs en vind het van belang dat studenten met een bacheloropleiding daarna een passende masteropleiding kunnen volgen. De kwalitatieve eisen die universitaire masteropleidingen stellen, sluiten nog altijd vaak aan op de eigen bacheloropleiding. In VSNU verband is de toegankelijkheid van het onderwijs in relatie tot selectie eveneens onderwerp van gesprek tussen de universiteiten. Ik verwacht daarom niet gebruik te hoeven maken van de bevoegdheid om één of meer masteropleidingen aan te wijzen waaraan afgestudeerde bachelorstudenten zich kunnen inschrijven, in het geval dat de betreffende bachelorstudenten zich voor geen enkele masteropleiding kunnen inschrijven.

² Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 395

³ Kamerstuk 31 288, nr. 499

Vraag 6

Kunt u ingaan op de vraag wat het betekent voor de waarde van een bachelordiploma indien de toegang tot masteropleidingen steeds verder wordt beperkt?

Antwoord 6

Zie ook mijn antwoord op vraag 5. De mogelijkheid om kwalitatieve eisen te stellen voor de masteropleiding heeft geen effect op de waarde van een bachelordiploma. Het stelsel blijft er op ingericht dat studenten in het wo als regel, al dan niet na een periode op de arbeidsmarkt, doorstromen naar een masteropleiding. Zoals ik in mijn antwoorden heb aangegeven, moet dit voor alle afgestudeerde bachelorstudenten mogelijk blijven en ga ik ervan uit dat dit ook zo zal zijn.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Mohandis (PvdA, ingezonden 3 september 2015 (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 395).